

Ffermwyr sy'n cynhyrchu bwyd anifeiliaid

Mae'n rhaid i ffermwyr sy'n cynhyrchu bwyd anifeiliaid, neu'r rheiny sy'n rhan o gymysgu ychwanegion a rhag-gymysgeddau (pre-mixtures), fod yn ymwybodol o'r gofynion ar gyfer cofrestru, cadw cofnodion, hylendid bwyd anifeiliaid a chymysgu bwyd anifeiliaid.

Gofynion a chofrestru

Rhaid i ffermwyr sy'n cynhyrchu bwyd anifeiliaid ddilyn rheoliadau penodol i sicrhau bod y bwyd sy'n cael ei roi i anifeiliaid yn ddiogel a bod modd olrhain cynhyrchion bwyd anifeiliaid os bydd digwyddiad diogelwch. Mae'r ddeddfwriaeth yn ategu'r gofynion sy'n berthnasol i gynhyrchu bwyd fel y nodir yn y Rheoliadau Hylendid Bwyd. Mae'n rhaid i bob fferm sy'n cynhyrchu bwyd anifeiliaid fod [wedi'i gofrestru](#) â'r awdurdod gorfodi priodol.

Mae'n rhaid i ffermwyr, fel cynhyrchwyr cynradd, hynny yw, y rheiny nad ydynt yn cymysgu ag ychwanegion a rhag-gymysgeddau, ddilyn gweithdrefnau hylendid sylfaenol (Atodiad I y Rheoliad) mewn perthynas â bwyd anifeiliaid maent yn ei ddefnyddio neu ei dyfu, a sicrhau y caiff peryglon eu rheoli'n briodol.

Mae'r mesurau hyn yn cynnwys

- atal bwyd anifeiliaid rhag cael ei halogi a'i ddifetha
- glanhau offer a ddefnyddir i gymysgu, storio neu gludo bwyd anifeiliaid
- cadw cofnodion o fwyd anifeiliaid a ddefnyddir neu a werthir

Yn ogystal, mae Atodiad III y [Rheoliad ar Arferion Da Bwydo Anifeiliaid](#) yn berthnasol i ffermwyr da byw sy'n bwydo anifeiliaid sy'n cynhyrchu bwyd.

[Rhagor o ganllawiau ar ddeddfwriaeth bwyd anifeiliaid.](#)

PWYSIG

Mewn ymateb i ymholiadau'r diwydiant yn ystod y coronafeirws (COVID-19), rydym ni wedi cyhoeddi [eglwriad ar gyfer cynhyrchwyr bwyd anifeiliaid mewn perthynas ag ailfformiweiddio a labelu cynhyrchion](#), ynghyd â gwybodaeth am gyfleusterau cynhyrchu.

Ffermwyr sy'n cymysgu gydag ychwanegion a rhag-gymysgeddau

Dylai ffermwyr sy'n cyflawni gweithgarwch heblaw am gynhyrchu cynradd, megis cymysgu bwyd anifeiliaid at ofynion cyfyngedig eu ffermydd eu hunain drwy ddefnyddio [ychwanegion neu rag-gymysgeddau o ychwanegion](#) (ac eithrio ychwanegion silwair), gydymffurfio â darpariaethau Atodiad II ar gyfer y gweithrediadau hynny lle bo'n berthnasol.

Mae Atodiad II o [Reoliad 183/2005](#) yr Undeb Ewropeaidd (UE) a ddargedwir (*retained EU law*) yn rhoi rhagor o fanylion ar sut mae hyn yn berthnasol i ffermwyr sy'n defnyddio ychwanegion bwyd anifeiliaid, er enghraifft, wrea a rhag-gymysgeddau.

Dylid gosod, cyflwyno a chynnal gweithdrefn ysgrifenedig neu weithdrefnau sy'n seiliedig ar egwyddorion HACCP (Dadansoddi Peryglon a Phwyntiau Rheoli Critigol).

Bydd yn rhaid i ffermwyr sy'n cymysgu gydag ychwanegion a rhag-gymysgeddau gymhwyso egwyddorion system [HACCP](#).

[View Cymysgu ar y fferm – Canllawiau ar gyfer Ffermwyr as PDF](#) (124.63 KB)

[Canllawiau](#) ar ar ofynion hylendid bwyd anifeiliaid ar gyfer ffermwyr sy'n cymysgu ychwanegion a rhag-gymysgeddau yn uniongyrchol mewn bwyd anifeiliaid a bwyd anifeiliaid cyfansawdd gydag ychwanegion.

[View Canllawiau ar Ofynion Rheoliad 183/2005 as PDF](#) (170.6 KB)

PWYSIG

Cyfeiriadau at yr UE yn nogfennau canllaw'r Asiantaeth

Mae'r Asiantaeth Safonau Bwyd (ASB) wrthi'n diweddarau'r holl gyfeiriadau at yr UE, er mwyn adlewyrchu'r gyfraith sydd bellach mewn grym yn gywir, ym mhob dogfen ganllaw newydd neu ddiwygiedig a gyhoeddir ar ôl i'r Cyfnod Pontio ddod i ben ddiwedd 2020. Mewn rhai amgylchiadau, efallai na fydd yn ymarferol i ni ddiweddarau'r holl gyfeiriadau at yr UE ar yr adeg yr ydym ni'n cyhoeddi canllawiau newydd neu ddiwygiedig.

Ac eithrio yng Ngogledd Iwerddon, dylid darllen unrhyw gyfeiriadau at Reoliadau'r UE yn y canllawiau hyn i olygu cyfraith yr UE a ddargedwir (*retained EU law*). Gallwch weld cyfraith yr UE a ddargedwir trwy [Archif Ymadael â'r UE](#) Llywodraeth EM. Dylid darllen y gyfraith hon ochr yn ochr ag unrhyw ddeddfwriaeth Ymadael â'r UE a wnaed i sicrhau bod cyfraith yr UE a ddargedwir yn gweithredu'n gywir yng nghyd-destun y Deyrnas Unedig (DU). Mae deddfwriaeth Ymadael â'r UE i'w gweld ar [legislation.gov.uk](#). Yng Ngogledd Iwerddon, bydd cyfraith yr UE yn parhau i fod yn

berthnasol mewn perthynas â'r rhan fwyaf o gyfraith hylendid bwyd a bwyd anifeiliaid, fel a restrir ym [Mhrotocol Gogledd Iwerddon](#), ac ni fydd cyfraith yr UE a ddargedwir yn berthnasol i Ogledd Iwerddon o dan yr amgylchiadau hyn.

Gofynion cadw cofnodion bwyd anifeiliaid i ffermwyr

Mae gofynion cadw cofnodion penodol ar gyfer ffermwyr sy'n cynhyrchu, defnyddio, tyfu neu werthu bwyd anifeiliaid. Dylid cadw cofnodion tan ei bod yn debygol bod y cynhyrchion wedi'u bwyta. Mewn rhai achosion, gall hyn fod yn rhai blynyddoedd.

Enghraifft o ddogfennau i'w cadw

Anfonebau, derbynebau, nodiadau cyflenwi, labeli bwyd anifeiliaid Defnydd o unrhyw gynhyrchion diogelu planhigion neu bioladdwyr. Mae hyn yn cynnwys chwynladdwyr, plaladdwyr, abwyd llygod mawr, chwistrellau pryfed a diheintyddion. Cofiwch gadw gwybodaeth am enw a dyddiad defnyddio cynhyrchion, ynghyd â'r plâu, y cnydau neu'r ardaloedd a gafodd eu trin.

Anfonebau, derbynebau, nodiadau cyflenwi, cofnodion chwistrellu, cofnodion trin a chofnodion abwydo

Unrhyw achosion o blâu a chlefydau a allai effeithio ar ddiogelwch y prif gynhyrchion (e.e. ar y cnydau sy'n cael eu tyfu i'w defnyddio fel bwyd anifeiliaid) a chofnodion ar fesurau i reoli peryglon (e.e. systemau rheoli plâu a rhaglenni glanhau)

Dyddiadur fferm, protocolau golchi a glanhau, anfonebau perthnasol, derbynebau a datganiadau gan contractwyr. Cofnodion trin, er enghraifft, defnyddio mygdarthydd (fumigant), diagramau abwydo llygod mawr

Canlyniadau unrhyw ddadansoddiadau labordy ar samplau o fwyd anifeiliaid a allai fod yn bwysig o ran diogelwch bwyd anifeiliaid (e.e. o ran mercwri, plwm).

Labeli bwyd anifeiliaid a manylion unrhyw ddadansoddiadau

Defnydd o hadau a addaswyd yn enetig (GM). Dylech nodi – nid oes unrhyw hadau GM wedi'u hawdurdodi i'w plannu'n fasnachol yn y DU ar hyn o bryd.

Labeli hadau ac anfonebau

Dylid cadw cofnodion tan ei bod yn debygol bod y cynhyrchion (e.e. llaeth, cig, wyau) wedi'u bwyta. Gall hyn fod yn sawl blwyddyn.